

po stroki delo razdelilo in, kolikor možno, jednotno zvrševalo.

Ta veliki odbor bi izdelal oklic za slovenske časnike in „Koledar družbe svetega Mohorja“ — na slovensko občinstvo, katero bi se gotovo z veseljem poprijelo nabiranja imen in bi je pošiljalo odboru. Nabiralci sami bi lahko večkrat raztolmačili posamezna imena, zapisali kratke zgodovinske podatke, narodne pripovedke, smešnice (tudi psovke — Spottnamen), katere so med ljudstvom i. t. d. Zraven

bi se izcrpavale knjige. Pisatelju teh vrst so nekateri že pravili, da bi z veseljem preskrbeli doneske k takemu delu. Odbor bi vse gradivo nabiral, jednotno klasificiral — abecedno — po deželah, po okrajih, bodi si tudi po političnih občinah ali župnijah itd., kakor bi se najbolje zdelo odboru.

Na ta način, mislim, bi sčasoma dobili Slovenci krajepisni slovník, ki bi ne bil samo prekoristen za različno rabo, posebno zgodovinarju, ampak tudi celemu narodu v čast.

Književnost.

Slovenska književnost.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1896.

(Dalje.)

Slovenske večernice za pouk in kratek čas. 49. zvezek. 8°. Str. 143. Letošnje Večernice so založene z zabavno tvarino. „Vas Kot“ je povest, ki nam živo predločuje dobro in pametno, pa tudi neumno in slabo gospodarstvo. Povest se pomika po dobro izhojenem tiru, vendar je še dokaj mična. Kodrova povest „Zaklad“ pa nam opisuje kmete toliko neumne, da spada pač v predzgodovinsko slovstveno dōbo. Ako oporekajo drugi stanovi, kadar piše kdo nečastno o njih stanju, oporekati moramo tu v imenu slovenskih kmetov takim kmetiškim slikam. In kako nepraktična je vsa ta stvar! Dokaj drugačna je Klemenčičeva povest „Kako se je Klančnik z železnico sprl in zopet sprijaznil“. Tu je vsaj nekaj zdrave, zabavne in poučne vsebine. Vendar se spominjamo, da smo o takih junakih že brali. Svetilkov spis „Slovenci, govorimo čisto slovenščino“ naj bi naši ljudje čitali in zopet čitali. Vrl in zanimiv je J. Štruklja spis: „Kaj nas učijo národní pregovori o Bogu in človeku.“ Da, pisatelj umeva stvar, pa zna tudi pisati! „Grajski lovec“ je v pripovedovanju nekoliko neokreten, sicer pa ne napačen. „Zgodovinske povestice“ so dosti dobre za nameček. — Potemtakem smo še precej zadovoljni z letošnjimi „Večernicami“, a povemo odkrito, da si želimo za petdesetletnico „Večernic“ še boljših povestij.

L.

Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1897. 4°. Str. 128 + 80. — Letošnji koledar je v vsakem oziru jednak prejšnjim, po obliki in vsebini. Slovstvenega gradiva zabavnega in poučnega nam ponuja na 80. straneh. Ker vemo, da vsak Mohorjan najprej in največkrat seže po koledarju, ne bomo natančno ocenjali vseh spisov. — „Kaj je v Rimu o božiču lepega“, črtica. Tukaj nam opisuje dr. Mihael Opeka s kratkimi a jedrnatimi besedami slovesnosti, šege in navade bo-

žičnega večera v večnem mestu Rimu. — Prav zanimivo in poučno so pisane povesti in slike: „Stričeva dedščina“ (J. Klemenčič), „Nevednost in sleparstvo“ (Peter Bohinjec), „Skrivnosti gospodinje Anke“ (Božidar Flegerič), „Spomin na staro mater“ (A. Koder). — „Pregled slovenske šmarnične književnosti“ (P. Bohinjec) nam pojasnjuje kratko slovstveno zgodovino šmarnic v slovenski obleki. — Črtica „Iz davnih dni“ (sp. Ivan Šubic) nas seznaja s prebivalci v prazgodovinski dobi ljubljanskega barja ali močvirja. — Iz naravoslovja (prirodoslovja) nam podaja letos preprosto in umljivo pisano razpravo „o strelovodu“ (spisal Fr. Hauptman). — Vrh tega se nam kažejo tu v lepih življenjepisih odlični Slovenci, kakor Frančišek Kosar, pisatelj in rodoljub slovenski, major Andrej Komel pl. Sočebčan, Andrej Alijančič, dr. Valentin Nemec in Gregor Somer. — V koledarju nahajamo tudi nekatere pripovedke, kakor „o cerkvi Matere Božje na Ptujski gori“ (spisal P. Gregorec) in tri slovanske pripovedke, katere še živé med preprostim narodom. — H koncu čitamo še „Razgled po katoliških misijonih“ (sp. dr. Ivan Križanič), „Desetletno delovanje šolske družbe sv. Cirila in Metoda“ (Anton Koblar), „Nekatere nerodnosti po kmetih“, „Slovenske posojilnice in hranilnice leta 1895“, „Gospodarske drobtinice ter skakalnice, uganke in zastavice v podobah.“ — Tudi pesništvo je zastopano s prekrasnimi umotvori. — Res obilno blaga se nahaja v koledarju, kateremu moramo priznati lepe vrline.

O. H. Š.

Slovanska knjižnica. Snop. 55, 56. *Kapitana hči, ruski spisal A. S. Puškin, poslov. Semen Semenovič. V Gorici 1896.* 8°. Str. 178. Cena 36 kr. — Mladega Grinjeva pošlje oče služiti v trdnjavo Orenburg. Spremlja ga zvesti stari sluga Saveljič, ki je komična figura v celi povesti. Ivan Karlovič, general orenburški, ga pošlje še naprej v trdnjavo Bjelogorsk, na mejo kirgiško-kajsaških step, da se nauči pod načelnštvom kapitana Mironova prave discipline. Ta ima 18 letno hčerko